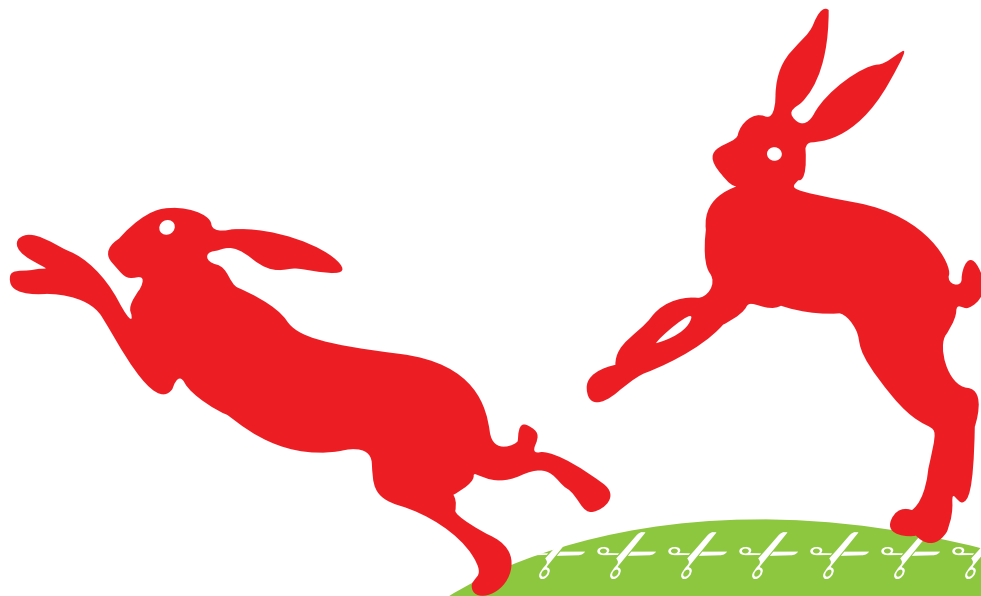
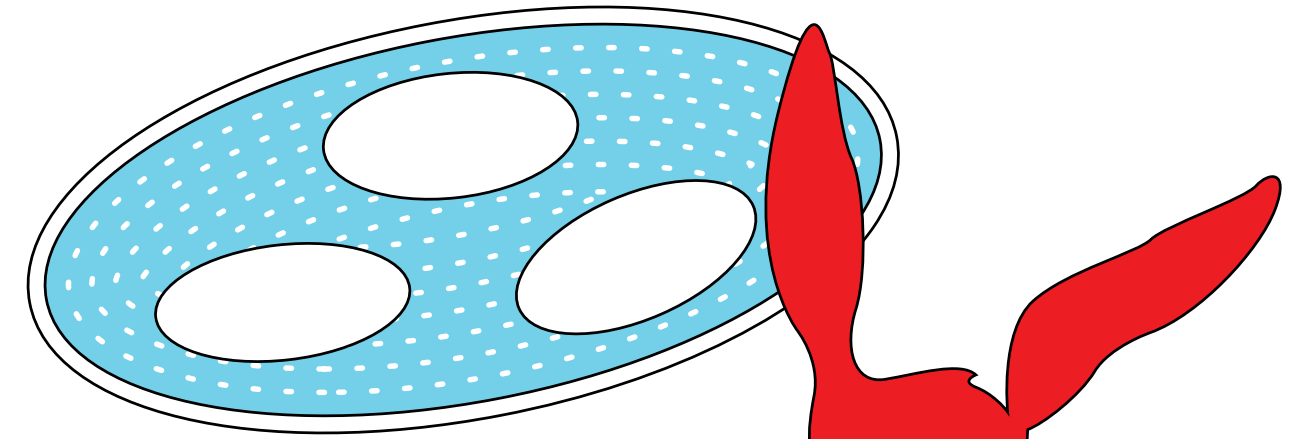

Dichtgenaaid door Beun de Haas

Het zal je maar gebeuren: blind worden na een ooglidcorrectie. Of een deuk in je gezicht overhouden aan een facelift. Of wakker worden met een cup F terwijl je C besteld had... Er gaat veel mis in de esthetische chirurgie. En dat is deels te wijten aan beunhazen die in Nederland ongestraft hun diensten kunnen blijven aanbieden.

Opgezadeld met een beunhaasborst

De borsten van Sandra (25) zijn er slecht aan toe sinds de ingreep. In een borst is de prothese omgedraaid waardoor haar duo verschillende vormen heeft. Er prijken dikke littekens op, evenals een lelijke plek van een open wond die is gaan infecteren. Bovendien zitten haar tepels scheef – eentje zit zo hoog dat hij altijd boven haar beha uitpiept en een shirtje met een lage hals kan ze om die reden niet meer aan. En het ergste: de borst met het scheve implantaat doet altijd pijn. “Ik vraag me nog wel eens af waarom ik ooit dacht: ik wil wel wat meer volume. Ik kan wel janken, zo verminkt voel ik me.”

Studente en zangeres Marijn (23) wilde een plooi bij haar kaak laten wegwerken. Ze vond hem niet zo mooi – dat was alles. De plastisch chirurg raadde haar een minifacelift aan. Nu zit er tussen haar wang en oorleel een rare deuk en wordt haar gezicht voor haar oor ontsierd door een lang, dik litteken. “Het heeft mijn leven dusdanig verpest dat ik het podium niet meer op durf. En aan de studie rechten die ik graag wil doen, durf ik niet te beginnen. Ik ben bang dat mensen vragen gaan stellen, dat vind ik moeilijk. Ze oordelen al snel: eigen schuld, dikke bult.”

De ervaringen van Sandra en Marijn staan niet op zichzelf. De laatste jaren duiken regelmatig verontrustende berichten over plastische chirurgie op. Drie jaar geleden overleed een 21-jarig meisje kort na een liposuctie. Afgelopen jaar moesten twee klinieken sluiten na klachten van vrouwen over verkeerd geplaatste borstprotheses, ernstige wondinfecties, slechte nazorg en hygiënische wantoestanden. ‘Cosmetisch artsen’ die in de klinieken werkten, bleken gynaecoloog of kno-arts te zijn. Verder moest een plastisch chirurg meerdere malen voor de tuchtraad verschijnen. Eén van zijn patiënten stierf aan een bacteriële infectie na een bodylift, de arts kreeg een berisping wegens zeer gebrekkige nazorg. Een andere patiënte werd blind als gevolg van een infectie na een ooglidcorrectie. En dan is er nog de kwestie van de permanente rimpelvullers. De Inspectie

nodig, het litteken zou niet te zien zijn en hij deed de ingreep wel drie keer per week. Hij bood mij een soort wondermiddel en ik geloofde hem graag. Hij had er immers verstand van. Achteraf blijkt dat er makkelijker en goedkopere manieren zijn om van mijn ‘probleempje’ af te komen, zoals botox. Maar hij ging voor de duurste behandeling: 3000 euro moest ik ervoor betalen.”

Irene Mathijssen, woordvoerder van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC), schat dat zo’n 95% van de klinieken in Nederland aan de veilige norm voldoet. Een betrouwbare chirurg licht je eerlijk voor over wat je kunt verwachten en selecteert zijn patiënten zorgvuldig. “Als chirurg moet je bij een intakegesprek goed uitpluizen of de verwachtingen van je patiënt wel realistisch zijn. Vaak zijn die torenhoog. Ik maak regelmatig mee dat als ik uitleg waar de littekens komen, mensen verbaasd reageren: ‘U bent toch plastisch chirurg? Dan krijg je toch geen littekens?’ Door programma’s als

‘DE VERWACHTINGEN VAN PATIËNTEN ZIJN VAAK TORENHOOG. ZE ZIJN VERBAASD DAT ZE LITTEKENS KRIJGEN’

voor de Gezondheidszorg en de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC) raden het gebruik ervan af wegens ernstige complicaties. Ook zijn er kamervragen gesteld over een verbod erop. Toch worden de middelen nog op grote schaal in klinieken aangeboden.

Waarmee de vraag rijst: kun je je nog veilig laten verfraaien op eigen bodem? Zijn bovenstaande verschrikkingen uitzonderingen of gewoner dan wij denken?

Klinieken voor cosmetische en plastische chirurgie presenteren zich fantastisch op hun websites: ze zijn veilig, hun chirurgen gedegen en ervaren. Dat vaak ook risico’s van een ingreep worden vermeld, wekt een eerlijke en betrouwbare indruk.

Marijn had zich ook op internet georiënteerd. “De kliniek die ik op het oog had, was verbonden aan een vereniging. Het zag er modern uit, ik werd prettig te woord gestaan, er was niets waarvan je zou denken: hier ga ik verminkt worden.” De arts met wie ze het intakegesprek voerde, benadrukte hoe makkelijk de minilift was. “Er was maar een klein sneetje voor

‘WAAROM WILDE IK TOCH MEER VOLUME? IK KAN WEL JANKEN, ZO VERMINKT VOEL IK ME NU’

ARTS VERSUS ADVOCaat

“Als er voor of tijdens de operatie fouten zijn gemaakt, dan moet je het bedrag terugkrijgen dat je hebt betaald voor de ingreep én moet je een schadevergoeding krijgen. Een deel daarvan is smartengeld, maar ook de kosten voor een eventuele hersteloperatie vallen hieronder,” zegt advocaat Danielle Zwartjens. “Ik ga net zo lang door tot een cliënte een adequate schadevergoeding heeft gekregen.”

Geen geld voor een advocaat? Geen nood: als de aansprakelijkheid erkend is, moet de plastische chirurg die jou heeft behandeld, de kosten van de advocaat vergoeden. “Dat is meestal snel duidelijk, waardoor je financieel weinig risico loopt. Vaak wordt al in een reactie op de eerste brief die ik de tegenpartij stuur, erkend dat er fouten zijn gemaakt. Een arts heeft toch de schijn tegen. Als zijn patiënt enorme littekens heeft of er is een complete reconstructie nodig, dan is het lastig te zeggen dat je ‘zeer zorgvuldig hebt gewerkt,’” stelt Zwartjens.

‘Make me beautiful’ krijgen mensen het idee dat alles mogelijk is. Dat het resultaat altijd prachtig wordt, ook al rook je als een ketter en heb je een slappere huid.”

Ook moet worden verteld welke complicaties zich kunnen voordoen. Mathijssen: “Denk aan: infecties, nabloedingen, wonden die niet goed genezen en overmatige littekenvorming. Dat gebeurt gewoon. In de cosmetische chirurgie komt het in 5% van de gevallen voor. Dat is weinig. Maar als jij tot die 5% behoort, is het voor jou 100%. Mensen denken vaak dat het 0% zou moeten zijn, maar dat is niet reëel. Bacteriën zijn overal, ook op je huid, en doordat je door de huid – de natuurlijke barrière tegen indringers – heen snijdt, hebben ze meer kans.” En dan zijn er nog andere redenen waarom het resultaat anders kan uitpakken dan je hoopt. Wonden genezen bijvoorbeeld minder goed wanneer je rookt, bepaalde medicijnen gebruiken of te zwaar bent en dan worden littekens minder mooi. Bovendien maakt ieder mens andere littekens. Hóe is vaak niet te voorspellen. Mathijssen: “‘Mislukt’ is een suggestieve term. Het blijkt erg afhankelijk van de verwachtingen die iemand heeft. Ook moet je onderscheid maken tussen of het écht is mislukt of dat er na een goed verlopen ingreep complicaties zijn opgetreden.”

Letselschadeadvocaat Danielle Zwartjens is gespecialiseerd in medische

Met dank aan Dokter Snijmaarraak

aansprakelijkheidszaken. Ze staat onder meer de ouders bij van het meisje dat overleed na haar liposuctie. “Voor de mogelijke gevolgen van de ingreep moet de arts waarschuwen, hoe klein het risico erop ook is,” vindt zij. Als je wordt overreden door een vrachtwagen en de chirurg je leven redt, maal je niet om een paar littekens. Dan heb je geen keuze. Die heb je wel als je louter ter verfraaiing in een gezond lichaam laat snijden. Zwartjens: “Daarom rust op de arts een zwaardere waarschuwingsplicht. Maar in de zaken die ik behandel, zijn mensen niet voldoende gewaarschuwd voor gevolgen die wel zijn opgetreden. Ik heb verschrikkelijke dingen gezien. Vrouwen die bijna zijn doodgebloed aan ernstige buikwonden, doordat er te veel vet en vel was weggehaald bijvoorbeeld. Dat gaat verder dan een paar littekens.”

“Niet iedereen die werkzaam is in de esthetische correcties heeft de beste intenties,” zegt Irene Mathijssen. Op de markt van de esthetische chirurgie begeven zich steeds meer mensen zonder gedegen opleiding die

een commercieel graantje mee-pikken. “Met name als het gaat om rimpelvullers. Huisartsen, schoonheidsspecialisten, fysiotherapeuten; werkelijk iedereen hanteert de spuit. Daar zien wij, plastisch chirurgen, uiteindelijk veel problemen van. Ook omdat ze definitieve fillers blijven gebruiken, terwijl die streng worden afgeraden.” Permanente rimpelvullers kunnen littekenweefsel onder je huid veroorzaken, dat je soms voelt en ziet zitten. Gaat dat weefsel ook nog ontsteken, dan moet het er uit worden gesneden. Daar

word je bepaald niet mooier van. Er is ook veel misleiding. “Dan staat er ‘kliniek voor plastische chirurgie’ op de deur, terwijl er in het hele pand geen enkele plastisch chirurg te vinden is. Er zijn knoartsen die zeggen zich gespecialiseerd te hebben in plastische aangezichtschirurgie. Klinkt mooi, maar hij is niet opgeleid om een facelift te doen,” zegt Mathijssen. **Wetgeving die deze ellende voorkomt? Die is er niet.** De NVPC pleit er wel voor. “In een aantal klinieken is echt sprake van misstanden. Het zijn uitzonderingen, maar als jij daar terecht komt, heb je een groot probleem,” zegt Mathijssen. “In de Nederlandse gezondheidszorg is alles goed geregeld, behalve in de esthetische chirurgie. Daar is de Nederlandse politiek kennelijk te calvinistisch voor. ‘Het is alleen maar om mooier te worden, mensen betalen het zelf: eigen schuld, dikke bult,’ zo wordt ongeveer geredeneerd. Maar de vraag is er nu eenmaal, dus je kunt maar beter zorgen dat het veilig is.” De NVPC wil graag dat wordt vastgelegd aan welke eisen een kliniek moet voldoen en dat te testen voordat het bedrijf opent, net zoals bij ziekenhuizen gebruikelijk is. Ook de opleidingseisen moeten worden vastgelegd. “Nu mag je als je basisarts bent in principe alles doen, ook al heb je bij wijze van spreken nog nooit een mes vastgehouden. Pas als je aantoonbaar complicaties veroorzaakt, kun je worden aangegeven bij de inspectie,” verzoekt Mathijssen.

Het lastige is: je kunt als patiënt niet alles controleren. Je kunt niet de OK inlopen en checken of de instrumenten zijn gesteriliseerd en de medicijnen niet over datum zijn. “Maar als je je door een goed gekwalificeerde plastisch chirurg laat behandelen, beperk je zelf in elk geval de risico’s,” aldus Irene Mathijssen. Laat dus niet voor een luttele € 250 een ooglift doen door je huisarts, of je door een goedgebruinde arts op een of andere beurs overhalen je borsten te vergroten. Advocaat Danielle Zwartjens: “Stel je kritisch op. De chirurg gaat immers in jouw lichaam snijden! Een reguliere arts heeft een inspanningsverplichting, en dat schuift bij plastische chirurgie op naar resultaatverplichting. Bespreek dus wat zijn kennis en kunde is en vraag hem hoe hij het oplost als het resultaat van de ingreep tegenvalt.”

Sandra heeft maar liefst twee rotervaringen. De eerste keer was toen ze op haar negentiende haar borsten wilde laten vergroten in een Belgische kliniek. In plaats van een wat steviger cup C, werd ze wakker met forse F-cup.

‘WÉÉR EEN INGREEP ZIE IK NIET ZITTEN. MAAR ALS IK NAAR MIJN BORSTEN KIJK... ERGER KAN HET NIET WORDEN’

Met dank aan haar (inmiddels ex-)vriend, een loverboy in wiens handen ze was gevallen. Hij had haar naar een chirurg gestuurd die voor veel loverboys werkte en mocht tijdens de ingreep de OK in om instructies te geven. Onvoorstelbaar, maar waar gebeurd. Laaiend was Sandra. De rechtszaak tegen de chirurg loopt nog. Toen ze was gevlucht uit het wereldje van haar ex, wilde ze weer normale borsten. “Ik kon niet eens meer sporten en had ook rugklachten. Los daarvan: die joekels herinnerden me elke dag aan die afschuwelijke periode. Dat wilde ik niet meer.” Ze kwam nogal onstuimig bij van de narcose na de borstverkleining. “Door die wilde beweging was mijn linkerprothese gaan draaien, weet ik achteraf.” Ook al beweerde de arts dat er niks mis was met haar nieuwe borsten, toch deed hij van alles om het probleem ongedaan te maken. Alleen niet zo professioneel. “Hij probeerde de prothese met de hand te draaien. Toen dat niet lukte, sneed hij een week later mijn borst open onder plaatselijke verdoving. Hij stak zijn vinger erin en probeerde het zo opnieuw. Het hielp allemaal niks. Bovendien hield ik aan die ‘correctie’ een geïnfecteerde, pussende wond over.” Ze kreeg slechts een zalve en wat pleisters mee. Toen ze wéér ontevreden terugging, haalde haar arts een stuk huid weg omdat haar borsten vierkant waren in plaats van rond, en dat kwam vol-

gens hem door te veel vel. Toen Sandra aangaf geen vertrouwen meer in hem te hebben, bleef hij volhouden dat het wel goed kwam. “Daarmee gaf hij in feite uiteindelijk aan dat het dus niet goed was.” Het leek hem het beste om alles even te laten rusten. Er werd een nieuwe afspraak gemaakt. Die is nooit doorgegaan: Sandra kreeg een telefoontje van de kliniek dat de beste man was vertrokken. Hij had meerdere fouten gemaakt en moest voor de tuchtraad verschijnen. Een andere chirurg van de kliniek liet haar weten dat hij zich

niet aan een hersteloperatie wilde wagen. Sandra: “Hij zei letterlijk: ‘Ik ben bang dat het niet goed gaat komen. Er is al zoveel aan versjoemeld.’” Via de stichting Legaal Verminkt heeft Sandra een chirurg gevonden die zegt dat hij haar borsten mooier kan maken. Er is een complete reconstructie nodig, die bestaat uit drie operaties en die € 10.000 gaat kosten. “Ergens zie ik wéér een ingreep niet meer zitten. Maar als ik naar mijn borsten kijk... verschrikkelijk. Erger kan het niet worden.” Marijn kan in Nederland en België geen enkele arts vinden die zijn vingers wil branden aan een correctie. “Ze zeggen dat er niets aan gedaan kan worden. Nu zoek ik mijn heil in Amerika. Daar zijn chirurgen die zijn gespecialiseerd in hersteloperaties. Ik heb uitgezocht wat de top-10 van beste artsen is, en er vier benaderd. Zij zeggen dat ze me kunnen helpen. Bang ben ik wel. Misschien zijn dit óók weer mooie verhalen. Maar ik waag het erop zodra ik een arts vind die ik vertrouw. Na een correctie kan ik weer verder met mijn leven.” ●

DURF JE NOG? ZO PAK JE 'T AAN

- Bedenk goed wat je wilt laten doen en wat je er precies mee wilt bereiken. Zijn je verwachtingen reëel?
- Zoek een betrouwbare kliniek die is geregistreerd bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (www.igz.nl). Klik op 'onderwerpen' en vervolgens 'particuliere klinieken'. Op de site van de NVPC vind je ook betrouwbare klinieken (www.nvpc.nl).
- Met welke chirurg heb je van doen? Wat is zijn ervaring? De term 'cosmetisch arts' is dubieus, check op www.bigregister.nl en op www.nvpc.nl of hij plastisch chirurg is. Kijk ook of hij is aangesloten bij deze beroepsvereniging.
- Vraag naar het percentage ongeplande correcties op ingrepen en wat er gebeurt als het resultaat jou tegenvalt. Laat alles vastleggen.
- Maak vooraf foto's van het lichaamsdeel dat je wilt laten corrigeren.

